

I. Alapfogalmak

1. az irodalmi alkotások csoportjai

a) eredetük szerint

- néphölteseti alkotások

- közösségi alkotások
- sajthagyomány után terjed
- szövege változó

- műköltéseti alkotás

- szerzője ismert
- olvasásra szánt, nyomtatott formájú
- szövege állandó

b) formájuk szerint

- vers

- hirai alkotások
- érzelmileíró mesterek
- kötött ritmus
- verssorokból, versszakokból áll
- írásirány: versszakok
- gyakran rima
- költsői kipelhet használ

3.19. próza

- epikus alkotások
→ történetet, cselekményt mondanak el
- kötetlen ritmusú
- behédiszere, fejzetekre tagolódik
- írásbeli folyamatos
- nem jellemzi a rím
- nem jellemzi a hőltöki héjbeli használata

2. a rím fogalma és fajtái

a) fogalma

- az aronos vagy hasonló hangzású szavak vagy szótagok meglétára esetben előforduló összegzése

b) fajtái

- páros rím = aabb
- heresztríum = abab
- boharítm = aaaa
- öllherő rím = xaxa / axax
- rintelen sor = x

- alliteráció: betűrím, egnat után; szavak ugyanazzal a betűvel kezdődnek

3. lirai műfajok

a) dal (pl. i, ha unha volnich) (\rightarrow Weöres Sándor)

(- lirai műfaj)

- egyszerű érzelmeket, hangulatot mond el
- zenéség jellemzi
- vildges, egyszerű szerkezetű (gyakran h sor = 1 vsz.)
- természetl. hűségek jellemzők

b) életkör (pl. Családi hőr) (\rightarrow Arany János)

(- lirai műfaj)

- a minden nap: elet valami jellemző helyzetét ábrázolja
- vanah benne epikus elemek is

4. a verselést gyakorló eszközök

a) régies nyelvhasználat = archaikus kifejezések

\rightarrow ünnepélyesség, hűtőlegessé tenni a verset

II. A meséi világa

1. a mesé fogalma

- epikai műfaj
- örökh értékű igazságét és bőltességet fogalmaz meg
- klasszikus műfaj
 - bármely horosztály számára tanulságos történet
- fajtái
 - pl. tündér- / varázsmese, csalimese, lánchese, ...

2. a mesé jellemzői

a) szereplői

- valóságosak
- pl. szegénylegény
- fictív = hatallt = irrealis (nem valóságos)
- pl. tündér, ördög, mand

b) félős

- pozitív jellemző
- írtható indu
- problémát teljesít

segítők → alrendszerök

támogatók célja elérésben	gátolják célja elérésben
→ pozitív szereplők	→ negatív szereplők

(positív szereplők) (negatív szereplők)

2022

pl. öregember, tündér pl. sárkány, boszorkány

10. 12.

→ a földön rendelkező hűségesekkel gyök

→ ez a mere igazsága

→ a jól győznek, a genoszok megbuktak

c) helyszínek

- valóságos

pl. erdő, kert, ház

- fictív = kitalált = irrealis (nem valóságos)

pl. irodaház, rezsics

d) a meszi szerelemei jellemzői

- ismétlődő tételek, szerekedetek, próbálkozások

pl. vándorlás, párvadás (, hizlás)

- csodás eszterűk, varázsfárgák
+ +
ruha, haj sör

- átváltozások = metamorfózis (görög szó)

pl. ember → állat

állat → ember

2022

11. 01.

e) nyelvi - mesi formulák (fordulatok)

- jellegzetes mesi kezdés

pl. Egyetér volt, hol nem volt...

Élt egyszer egy ...

- állandó kifejezések

pl. ment, megeddít

meserátmoh

- jellegzetes mesi zárások

pl. Ahhoz nem hosszú, járjon utána

Még ~~most~~ ma is élnek, ha meg nem hadtak

3. a mesék csoportosítása szerzőjük szerint

- népmese

• szerzője nem ismert, népi kölcsösségek fegyelme meg

• szövihagyandók ritkán terjed, nemzedékről nemzedékre öröklődik

• szövege változó, soha változata van

- műmese

• szerzője ismert

• szövege állandó

4. mesefajták

a) valós mese

- a szereplői és cselekménye is valóságosnak hűek

b) térföldi mese

- általában rövid terjedelmű, humoros vagy gyengéres hangú történet

c) állatmese

- szereplői emberi tulajdonságokkal felszerelt állatok, emberi jellemekkel és életmóddal

d) csalimese

- a rövid, csalapinta történetek félrevezetések az olvasót, hirtelen befejezéssel érnek véget

1205.
2022.

III. Mondah is regel

1. a monda jellemzései

- elbeszélő mitfaj (prozai)
- * szíjharcmondaybólán örzetek meg, hiszébb lejegyzetek
- valóságos elemekhez kapcsolódó történet
- pl. helyszínek, szereplők, szokások
- a valós elemek mellett csodás elemek is találhatók benne
- pl. meseszemű dolgok (Caravanszárvas) → csodás látvány

2. a mondah csoportjai

a) témajuk szerint (pl. A csodaszarvas)

- eredetmonda: egy-egy *nárcisoper eredetét, vándorlását, életképeit mondja vagy egy-egy földrajzi környezetet eredetét meséli el
- (pl. legy, sót, barlang)

(Mondah, regel, mitosrok)

* témajuk szerint

- a) hiedelemmondah
- b) hőmondah ~ történeti mondah
- c) eredetmondah

3. a régi fogalma és jellemzései

- verses formájú
- többi énekh (induló adtak a régék)
- történetet mesél el, amirek van valóságos alapja
- a régék a hirdeti utáni kiválasztás ekkor megtörténik voltak
- régies nyelvhasználat jellemzi
- többen is vannak csodás (fiktív) elemek

4. a mitosz fogalma és jellemzései

- a) mítosz (görög szöböl ered) = történet
- b) hősök = istenek vagy természetjelölti lépésével rendelhetők/linyek
- c) mitológia = egy-egy nép mitoszainak összessége
- d) az ókor mítoszei a trojai munkához tartoznak
- e) az istenek jellemzései:
 - halhatatlanok
 - öröklési fiatalok
 - autropomorf linyek
 - nemtárt iszonyuk
 - ambívánnyal esnek

2022.
01.25.

III. Biblia

1. Miret érthető?

- a) a Biblia = az emberiség történi hincse
- b) az európai kultúra alapja

2. jellemzői, felépítése

- a) a zsidó-keresztény vallás szent könyve
- b) Isten által engedett írások gyűjteménye
- c) lett nagy részben áll
 - Ószövetség = Ótestamentum
 - Újszövetség = Újtestamentum

3. Ószövetség

- a) Isten is a királykortól kezdő, a zsidóság szövetséget tartalmazza
- b) többfélé tartalmú könyvet foglal magába, 65 könyvet
- c) legismertebb könyve → Mózes 5 könyve → Tóra (Török)
- ebből az első könyv → Genesis → eredet: teremtéstörténet
 itt van, édenhez is bûnbeesés, bûnletek és vizetök
- d) keletkezés: Kr.e. 1200 - Kr.e. 100 → kb. 1000 év
- e) nyelve: héber, arám

4. Vísiörvetség

a) Jézus és a hivatalosított nap → keresztdugyság siöretéig tartalmazza

b) témaja

- Jézus Krisztus születése, élete, tanítása, eljegyzés, keresztre feszítése és feltámadása

→ h福音书 (= örömhír)

c) h福音书 szerzője

- Máté

- Márk

- Lukiás

- János

→ evangelisták

d) 24 szent könyvet tartalmaz az Újszövetség

e) lelelkészítése ~ Kr.v. 50 ~ Kr.u. 200. → kb. 150 év

f) nyelv: héber, görög

5. bibliafordítások

a) a Biblia 2 nagy részt Szent Ieronimus kezdetben össze görögöl

utóriai fordította le ölt

b) első magyar nyelvű fordítást (a reformatus → Károli Gáspár kezdetben el

c) hagyományos Vizsolyban 1590-ben → neve → Vizsolyi Biblia

d) első katolikus fordítás → Káldi György 1926-ban

2023.
DR. RO.

V. Petőfi Sándor elvtárgy

(1823. 01. 01. - 1849. 04. 30. - 26 év)

1. születés színmára

- Köhérösön született (Afföldön, itt ma emlékműben van a működő köhér)
- 1823. 01. 01.

2. kisnevelési helyszíne

- itt anyakönyveztetések, ezért ezt a várost vallja szülőhelyének
(itt is található Ádorján egy emlékműve)
- 1 éves volt, amikor ideholtöröztek

3. szülei, családja

- apja: Petrovics József (mérnök, kocsmaüzletember)
- anyja: Hruž Mária (szlovák családban)
- testvére: József

4. tanulás

- soha helyén megfordult az család anyagi helyzetének változása miatt, hisz drágább is jobb, hisz egyszerűbb iskolában tanult

- Kossuth Lajos
- Sárszentmihály
- Szabadsághősök
- Aszódd (1835-1838)

→ meghatározott helyszín

* Itt írtam először verset,

Itt voltam először szerelem,

Itt akartam először színes leumi. "11"

• Pápa

→ a Református Kollegium diákja,

→ itt ismerkedik meg Jánai Márk, Ibrányi és Orlai Petrich Soma festővel

5. vándorévek

a) hatósághódás Sopronban

→ gyenge fizikuma miatt hamar leányelők

b) vándorsárhódás

→ hamar feladták, mert nem volt teljeséges

→ mincs mély délszlávorszíkba → vándortársatlakoztak

c) 1848 tele

• Debrecenben töltött:

7. ROK
03.20.

d) 1844

- Tarsolyában verseivel gyalog érkezik Pest-Budára
- Vörösmarty Mihályt ki versenylek kiadatására
- Síkerrel jár (Versen, 1844-ben)
- e) megismérhető Vahot Imrevel, a Pesti Divatlap szerkesztőjével, akitől munkált kapp a lapnál

6. szerelem

- 1846 szeptemberében Nagyhárolyban (Erdély) megünnepel
- megismérhető Szendrey Júliával
- apja: Szendrey Ignác
 - vagyonos
 - apai filialom
- házasság 1847 szeptemberében hányozóltetéssel
- mecseshető (nászút) Kolton, Teleki Pál leestejében

1023

22.22.

7. a forradalom éve (1848)

- a magyar forradalom veresége után 1848. 03. 15-én a Habsburgok
- a „márciusi ifjak” a Pilvax hadvármegyei Petőfivel, félkivál a pécsi tibai szinpadra Lipnich
- 12 pont megtársi (következők, jogok megfogalmazása)

- Nemzeti dal megszüttése
- 1848-49: a forradalom szabadságharcával vallik
oroszok ↔ magyarok

Habsburgok

- Petőfi Ben apó seregeiben szolgált, Marcel
- utolsó este: Székelyharcos (emelhetsége van)
- 1849. 07. 31-én Segesvárnál elhunyt ismeretlen helyen
- Kerepesi temetőben családi sírbolt (Budapest)

3
2022
03.01.

III. Kötői leírás

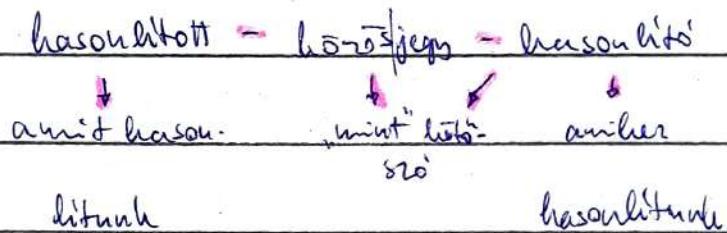
1. a művészeti nyelvharsnálatot a költői leírás (szöveghez) szöveghez (szöveghez)

2. fajtái

a) hasonlat

• hit dolgot hasonlít össze a köztük lévő közös jelleg, tulajdonság alapján

- részei:

pl. "Elváltak egymástól, mint ágytól a levele."
(kint)

hasonlított: fanei és Aladdin

közösjegy: ágytól és elváltak egymástól

hasonlító: ágytól a levele

b) metafora

• hit dolgot (ezmű köthönnyé, ez ezen költői fogalmat) aránytalanul
egymással a köztük lévő közös jelleg alapján

rész:

(amilek)

aznosított - hősök jegy - aznosító

8

(amilek)

amit hossz-

aznosítynak
félmeleg

amilek

aznosítynak

bíthőznapi

hőltői

fogalom

fogalom

pl. a Mikorva a pastak vize tihärré lett.

aznosított hőltői fogalom (aznosító)

teljes metafora

pl. n Gyere ki galambom, gyere ki gerlicém.

hőltői fogalom (aznosító)

✓ bíthőznapi fogalom (aznosított) → Ilyen

→ bíthőznap (szonka) metafora

→ csak az aznosító van jelen

c) megszemélyítés

• fáregyat, doleyet, elefant fogalmat is természetesen jelenthet embeli tulajdon-
ságokkal ruházni fel

pl. n A torony bármelyik ról.

n A nap akihol mérre en földet érintette.

(toldás hiányával)

2024

00R. 19. d) allegória

- összetett költői lúg, több sován ált metaforákkal, megszemélyesítésekkel, hasonlókkal, amik ugyanarra vonatkoznak

2024.

03.29. 3. galakraták

a) megerősítés

- árulkodik a szereplők kapcsolatairól

pl. "Bevestelen teremtés! Gyakorlatos patra!"
↓ ↓
megerősítés metafora

b) felhállás

- erős érzelmeket fejez ki

pl. "Te derlek legény vagy, azt a bátor szenved!"

c) hérde

- fajelhorolás, tudáhorás, erdeklödés

pl. "Hát szegénységedben, hát őrök leányom?"

d) ismétlés

- nyomatékossabba teszi a szerelmesek elvállását

pl. "Utószor láttak eñ, minden sűp tavastra!"

Utószor szólt itten furulyám panasz;

Utószor ölellek, utószor csókolok!

Örökre elmegelek, örökre ált kagylak!"

e) felsorolás

- hangszílyor, erőltet

pl. "Kedvünk minden napra, örökre és jutka van."

f) párhuzam

- a hangulat; érzelm, stb. hasonlóságot szemléltetéséből teszi

pl. "Olyan hármas talmadott az egyik halomban,

Mily hármas jancsinták sorca lett szomorú."

g) ellentét

- a szembeállítással vagy hűtőlőbbé való a mondani való

pl. "Az egész pusztában sziget sütött a nap,

de az ő szívben éjjel éjjel maradt."

h) fokozás

i) többször

j) inverzió = szörrendesre

k) halmazszerű

4. János vitézről alkotásban

a) leletkezés

- néhány nap alatt írta meg, bemutatta barátainak a Divatlapba
- 1845-ben megjelent nyomtatásban

2023.

04.04.

b) versfajta

- elbeszélő költemény (epika i. lira talkörökben ebben a versfajba)
(kevert, kettős versfaj)
- elbeszélő → epika ^{memória} visszajelzés utal minemre utal
- van cselekmény
- több szereplő
- több tér, helyszín
- hosszabb idő
- költemény → lira minemre utal
- verses formai
- sor végi rimel (aabb = páros rím)
- ritmusa van → verselés
- hőltői kipel
- alakzatok

c) verselése

- magyaros vagy ütemhangsúlyos verselés
- a hangsúlyos és a hangsúlytalan szótagok váltakozása adja a ritmust → fűrész ritmus filérfű tiszálutter →

$$1 \text{ sor} = 12 \text{ szótag}$$

$$= 2 \text{ ütem}$$

$$1 \text{ ütem} = 6 \text{ szótag}$$

→ az ütemek első szótagja a hangsúlyos

VII. Molnár Ferenc: A Pall utcai finik

1. műfaj

regény

- jellemzői:
 - több helyszín
 - hosszabb idő
 - bonyolult csillékony
 - sok szereplő
 - fejlesztések (fejlesztésre lehet buktatni)
 - az epikus műhelybe tartozó műfaj
 - hosszabb terjedelmű

2. az a regény szerkezeti építsei

a) elhelyezés = exponíció

- kiinduló helyzet, melyben megismerjük a helyszíneket, szereplőket, a regény történetének idejét

b) bonyodalom kiróbbanás

- egy konfliktus teremti meg, mely kibillenti a szereplőket eddig: helyzetből

c) bonyodalom kitörése

- a csillékony kibontása, kiálandolhat teli írás megrátortatja a szereplőt

- 2023.

04.26.

d) tetőpont = linia

- a legizgalmasabb jelnet, mely elökséti a befejezést

e) megoldás = befejezés

- a mű lezárása, további gondolatok megnyitása az olvasóban

- 2023.

05.22.

3. Molnár Ferenc életéről

- 1848 - 1952 → 44 év

- Budapesten született, is New Yorkban halt meg

- Nőmet 2 síkú családból származott

- tanulmányai: Református Kollégium (Debrecen), jog (Bp., genf.)

- ~~Hírszálcs~~ Újságíró: Budapesti Napló, Pesti Hirlap

- I. világháború alatt haditudósító, majd emigrált (elhagyta az országot)

- színdarabokat is írt pl. Lilion, Az ördög (ma is játszik ahol)

- hármasról nőstél:
 - Veszi Margit (festő, író)

- Fedák Sára (művész)

- Darvas Lili (művész)

?

2023

05.17

124

VIII. Összefoglalás

az irodalom műveinek 2 művészéből (epikus, lírai) műfajokat ismertük meg

a) epikus művészéből műfajok

- mese, verses mesé (~~vers~~ II.*)
- elbeszítő költészet (II.*)
- írói levél (III.*)
- monda (III.*)
- regék (III.*)
- mitosz (III.*)
- regény (III.*)

b) lírai művészéből műfajok

- dal (I.*)
- élethű (I.*)
- tájleíró költészet (III.*)

folyékony költészet:

- olyan lírai alkotás, amely egy táj vagy természet jelensége érzékenyebbnek tűnik
- a fejlődés mellett fontos szerepe van a személyes érzelmek megvalósulásában is

írói levél:

- olyan prózai mű, amelyben egy címzettnek beszámol a líráról a látottakról és a személyes élményeiről, gondolatairól

6. OSZTÁLY

2023
09.25.

I. A ballada

1. szerzője szerint & csoportja van

a) műballada

- ismert a szerzője
- szöveghűség jellemzi
- valtozatlan szöveg

b) népballada

- szájról szájra → a nép ajkain terjed
- népművészeti alkotás
- soha a valtozat

2. jellemzői:

- általánosan műfaj
- 3 minden találkozik benne

a) lírai vonások

- verses forma
- ritmus
- verselés
- hangsúlyi lépték
- műszerekek

b) epika

- eseményekről (csatákban)

- több helyszín

- több szereplő

- hosszabb idő

c) dráma

- párbeszéd = dialógus

- monológ (egy szereplő belől gondolatai)

- konfliktus (= összetűrés)

- tragikus befjelezés (megrázi, áldozat van)

- a 3. műnem keveredésében még jelennek sajatos balladai vonások

- dhalgatások = balladai hónaljak

- időbeli nögrárok = slággyatottsaq → fesztiválcséget teremt

3. a ballada

~~szabás~~

"Tragédia halban elbeszélve."

drama lira epika

2023.
10.18.

II. Az időmérthető verselés

1. fogalma

- a versnemust a rövid és hosszú szótagok sorrendje és visszakorlata adja
- ennek a verselési formának időmérthető verselésnek nevezik, amit az ókori görögök találtak ki

2. szótag (görögül ~ mora) → minden szó is sorhatáron

a) rövid

- 1 rövid mag. + 1 nsl.
- jele: V

b) hosszú

- minden más eset
- jele: -

2023.
11.13.

3. legismertebb verselések (a rövid és hosszú szótagok verseléséhez alkothatók)

- V- jambus
- -V trochaeus
- -- spondens
- UV xpirrhichus
- -UV dactilus
- VU- anapestus

Fazekas Mihály

(1766-1828 - 62 é)

1. élete

a) Debrecen

- szülőhelye (1766)
- család magyarok bátyjai
- kulturális központ
- szélleni központ → Reformatus Kollégium

b) család

- édesapja: gyógyszerész, állatokat gyógyított
- jómódú polgárcsalád

c) tanulmányok

- Reformatus Kollégium
- irodalom

→ Botanika (növényekkel foglalkozó ~~tanulmány~~)

- teológiai tanul (liturgián)

d) belülről ismertetés 16 évesen (1782), majd 14 éven hereszték katolikussá

- bejárja Európát

e) visszatérés Debrecenbe

- botanikával foglalkozik

2023
11.13.

f) a város hozzájárulása aktív szereplője

- az 1804-es törvénnyel után segít az ügyintézésben

g) barátai

- Székelyföldi Vitéz Mihály (hűtő)

- Diószegi Sámuel (hűtő)

→ Magyar Fűrészkönyvet irná ^{54b} különleges művészeti termésekben

2. fő műve: László Matyi

a) keletkezése

- első változat: 1804

→ nem kerül kiadára

- 1814-ben Bécsbe ^{tudja kiadatni} adja ki dössör (át díjazva után)

b) felülete

- ki levonás

- elhelyezés

- bonyodalom

- bonyodalom kibontakozása

- tetőpent

- melyoldás

III. Verstaní ismeretek

időműfölcs verselés 2.

1. a hexameter és a pentameter

a) hexameter

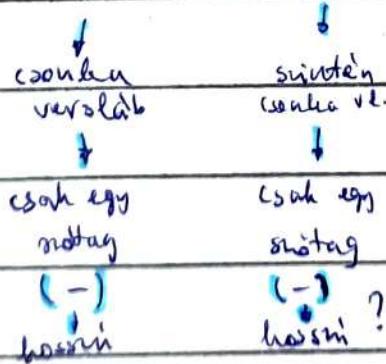
- ha egy versorban 6 verslabb áll, ami hizánlag csak daltílus (-UU)
- spondens (--) , akkor hexameter verssorral beszűnik
- kihúzás:
 - 5. versláb: -UU (daltílus)
 - 6. versláb: -- (spondens)

b) pentameter

- ha egy versorban 5 verslabb áll, ami hizánlag csak daltílus (-UU)
- spondens (--) , akkor pentameter verssorral beszűnik

• felírás:

1. | 2. | 3. || 4. | 5. | 6.

→ 4 teljes + 2 fel versláb = 5 versláb

(1. 2. 4. 5.) (3. 6.)

2022.

12.13. 1) 1 sor hexameter + 1 sor pentameter = diztichon

- a versszorok sorrendje hőtőt

2) új lírai műfaj: epigramma (= sírfelirat)

- görögök törölték fel
- fogalma
- egyetlen fontos gondolata +, általános érvényű tanítást, bölcsességet, példát megfogalmazó lírai költemény
- jellemzője a rövidség és a tömörseg
- két szerekereti elemből épül fel:
 - egy előkészítő részről
 + és
 - egy csattanás lezárásról
- legtöbb gondolat
- Verstanji jellemzője az epigrammáknak: diztichon
 - 1 sor ~~per~~ hexameter + 1 sor pentameter

IV. Epikai műfajok

1. novella

- egy eseményről
- hőszembenjárásban = konfliktus (= összecsapás)
- egyszerre halad a visszahúzás a történetig
- csatrendszer, fordulatos zártús
- ~~történet~~ hős szereplő, hősök helyszín
- rövid idő alatt játszódik

2. napló

- El/1. személyben írja a narrátor → elbeszélő
- téma: személyes emlékek, élmények
- látványlag önmagának ír, valójában mindenki felé szól

II. Arany János

1. születés

- 1814 Nagysalonta (Erdély)

2. család

- apja: Arany György

- anyja: Megyeri Sára

→ 10 gyereke → 8 meghal

- János nővére, Sára maradt életben

- János a 10. gyersek

→ aggodás, sótét féltessel nevelik

→ János eredmény visszahívása tervezési személyisége

3. tanulmányok

a) elemi tanulmányok

- Nagysalonta

- 10 éven át

→ több nyelvet elsohitt (pl. görög, latin, angol)

b) 1833-tól: Debrecen

- Református Kollégium → anyagi oktatás miatt nem fejezi be → autodidakta

önfejlesztő módon tanul
élete végig

✓

232

0175

4. vándortábor

- kisvárosi vállalásban segédtanítók működnek (nincs)
- 1836-ban vándorsáni szabadság fogott problémáit
- rossz állam miatti levezetés
- anyja meghal
- apja megruházta megölhető
- végeleg Szatmárban marad

5. hárasszág, valódi

- 1840
- hárasszág Ercsey fülöpőt Julianával
- 2 gyermek
- bálszos: hőltő is népmeségyűjtő lesz, Petőfi a hercegnője
- fulisza: meghal gyermekszülés közben
 - feldolgozhatatlan tragédiája Aranyának
- Nagysálon tanul aljegyzői állásban dolgozik

6. irodalmi területen, elismerések

a) 1846

- Krasznay Táncsics pályázata a Toldival győz → silver 1. hely, díj
→ barátsság Petőfivel

2024.

01.24.

b) 1860

- Kieghely Tiszaúgy igazgatóján lesz

c) 1865

- MTA tithára, majd fürtithára

2024.

01.29. 4. forradalom

- nem harcol a csatánerőn → Petőfi
- nemzetőr
- a világosi fegyverletéstől után →
 - állás
 - meghurcoltatai (Bach-rendszér)

8. a forradalom után

a) Pest

- bárátját habilitálta a Tisza valamivel,
- a későbbi miniszterelnök, Tisza Kálmán gyerekeit gyakorlat tanítja

b) Nagykörös

- 1851-60 hozott gimnáziumi tanár (magyar, latin)

c) Pest

- 1860-tól haláláig (1882. 10. 22.) itt él Petőfi szobor

- lánya halála (1864) → teljes összeombolás

- Margitsziget

→ magány

→ önmű - ciklus → Gyulai Pál tolla maga a könyvre

2024.

02.19.

VII. Toldi

1. trilógia (egymással összefüggő rész)

- Toldi (1846)
- Toldi esteje
- Toldi szerelme

2025

02.21.

2. leletekhez, jellemzői (Toldi)

a) leletekhez

- Kisfaludy Társaság pályázatán írta Arany János 1846-ban

b) fogadtatása

- első díj (15 arany)
- népszerűség
- Petőfi barátjai

c) a megrátkor szolgáló források

- gyermekkorában hallott mondali Toldi Miklósról
- Illosvai Selymér Péter

→ Toldi Miklósról szóló néphistória

(→ mottóban visszahozn minden énekkéjen)

d) a mű felépítése

- 12 zeneből áll

2. 2029.

f. 22.1.

- exponció (I. énekk)

- megismérjük a kiinduló helyzetet, az események helyét is idejét

- konfliktus (II. énekk)

- György és Miklós összenthőzése

- bonyodalom (III. énekk)

- Miklós gyilkossával való, bűjtosna holl

- hibantakorai (III. énekk - X. énekk)

- Miklós sohasem jelenik meg bennük halandék során

- tetőpont (= kivágás) (~~XII.~~ XII. énekk)

- Miklós kördeleme a család bágyoskával

- megoldás (XII. énekk)

- a jobb elnyomás jutalmazat, a gyanosok megbüökésével - melyet befolyásol

e) műfaj

- elbeszélő költészet

f) íj fogalmak

- dőhang

- rövid először, a ~~az~~ epikus írásban dirai hangú keveretére

- mottó

- rövid idézet a mű elején, ami fontos gondolatot tartalmaz

- énekk

- a részek elnevezése, a rögi történetmondóknak a utalva

epizód (jelentése: betoldás ~~ra~~, görög stb.)

- az epizód a nagyobb terjedelmű epikai művek része
- összefüggésben, amely rövid időre megszakítja, lebegeti a történetet
- általában a szereplők jellemeiben, ahol a hőrőlmonogések bemutatásában van szerepe
- hiszeli meg a történetet
- a hiszelőtől a cselekmény bonyolultsága ^h a műszere, a fennlét-
séget felözza arát, hogy a megoldást leírásába halandja
- fordulópont
 - a cselekmény fontos mennyisége, amely a hős sorsának változását
idegyi elő

2. KÖZL.
c. 04. R4.

VIII. Gyárdonyi Gyula (1863-1922)

Egri csillagok

1. az íróról

a) életútja

- 1863-1922 → 59 év

- Agárdon működött (Világosi-tiszt partján)

- Gyárdonyban keveredett meg → neve is erre utal: írói álneve

- családján

- apja: Ziegler Sándor

- német származású, Békésből költözött Magyarországra, Kosuth

- fejgyerhökörök fejezetekben, Aradról halászat átélt előtérben
halál el

- gyermekneve: Ziegler Gyula

- iskolái

- Nagyváradon (Debrecenben többel)

- Eger

- Tantételek

- tantéti diploma

- írói polgár

- Egerben el, itt is hal meg → sírja az Egri vár előtt található

- "Csak a teste"

→ Tanították hörben író, "hölté"

• novella's hölté

• Az Úr falun

~~színes~~

• regények

• Egy csillagoh (1901)

• A lófihatalom ember (1902)

• Az Isten rabjai (1908)

→ történelmi regények

• színművek

• verselé (hevesbetűi)

2.
05.13.

VIII. Egyi csillagok

1. a regény részei

- 5 részből áll

a) Hol terem a magyar vár? - ~~1533~~-ban

→ 1533-ban indul

b) Oda Budra!

c) A ~~rabs~~ oroszlán } 1541-44 leöött
rab oroszlán }

d) Éger verzedelme }

e) Holdfogyakok } 1552-es ostrom
idején játszódik

} időbeli ugrás

→ regényidő: 1533-1552 (19 év története)

→ hosszú, majdnem teljes (^{tized-}) évtizednyi

2. a cselekmény szálai

- több szálon folyt, de kronologikus (= időrendi)

a) a török hódításai a XVI. században

b) Tivai és Gyergyó verzedelme

c) Török Béla II. sorstratégiaja

8. viszonytörő motívumok a regényben

- cíllal (magyar ritkán használják a metaforája)
- held (a törökök jelképe)
- Jumurdzsik talizmánjáról (a török babonarajz, bájidelemről) jelképe

9. a szereplők csoportosítása

- valóságos vagy - filktíp (Elhaladt)
 - positív vagy negatív jellemű
 - főszereplő vagy mellékzereplő
 - növök
- általános névelők
 - meghintőzött név „Nomen est omen” = a név a végzet
 - besnéhőnév (a név elárulja a legfőbb tulajdonságát)
 - pl. Édes Anna
 - foglalkozásra utaló
 - Szilcs
 - pl. Szilcs Pali
 - fantázianév
 - pl. Jumurdzsik

2020.9.

03.05.15.

a) reghely szereplőinek csoportjai

a) főszereplő

- Barnemisza Gergely

b) történelmi szereplő

- Debó István

- Török Béla

- Szalminán ~~sor~~ szubtán

c) filiszter szereplő

- Sávlozzi

- Jánosdrásdi

vagy

d) valóságenyús

- Török Béla

- Barnemisza Gergely

e) elvételműt

- Kegedics Hadnagy

- Jánosdrásdi

- Márk László

5. hörponti témá

- hősiesség
- önfelaldozás
- haraszeretet

6. a regény útja

- jelkijelzés értelme
- maguk a várverdők igazi hősök, bárhely nagyságuk, hősiessége elrendelt működés is megnarad, csillagokat rágynak

(Gárdonyi regénye: regénye végen a várverdők lista, amit ~~1923~~ 1923 óta teljesítnek ~ kiadóik)

a regény filmhír

- 2005-ben elnyert a legnépszerűbb magyar könyv díjat
- kb. 20 nyelvre lefordították

8. elbeszélői nézőpont

- 3 felszín

eln - elbeszélő

a) ~~személyi elbeszélő~~ (a narrátor E/1 személyben szóval meg hörvethet, bírni kezzen)

b) E/3 - személyi elbeszélő (a távolságtartás, tárgyilagosság, különböző hörpontokból)

c) perspektivaváltás • nézőpontváltás E/1. személy → E/3. személy hozzájárul

7. osztály

2020.

11.26

I. A barokk irodalma

1. fogalma

- művelődéstörténeti korszak is stilusirányzat is

2. a szb eredete és jelentése

- barocco = olasz. (szb)

 +
 okoskodás, nyelvkiejtésig

3. ideje

- 1570 - 1770 (Európa)

- 1600 - 1740 (Magyarország)

4. a kiátkulás hattere

- Mátyás halála utáni válság
- molnári csata
- Buda elfoglalása
- Rákóczi szabadságharc

5. törökalmi kultúra

- ellenreformáció
- rekatolizáció

6. jellemzői

- földdiszrifettség
- mesterképzés
- meghökkentés
- monumentalitás
- tilos

7. épületek

- fertődi Eszterházy-kastély
- versailles-i kastély

8. irodalmi alkotások is alkotásairól, festők és alkotásairól

- Zrínyi Miklós : Szígetti veszedelem
- Mikes Károly : Törökország, buelek
- Pázmány Péter Szatmári
- Tintoretto : Az utolsó vacsora
- Rubens : A kereszt felállítása

2021.

12. 14.

I. Mihály Kálmán

(1847-1910)

63 év

Nagyon nagy történelmi idő-
szakot élt meg

1. születés és családi háttér

• Székelyföldön (Nyíregyháza) - ma Szlovákia

hettős nyelvi az ország legelmaradottabb
háttér

török palack Viadukt
(orosz) (magyar) pálcah - sajatos nyelvjárás

• családi háttér (kisneméri család)

apja: Mihály János - népfelkelő, hosszutájú tanító + földbirtokos

anyja: Veres Mária - pálca hagyományos hozzájárulása

2. tanulmányok

• Rimaszombatt

• Szemeckbánya

} Szlovákia

• Pest - joghallgató

• Balassagyarmat - joggyakorlat

3. szerelem, bárdorozás

- Balassagyarmat

Munkás Máttyás szolgabíró mellett gyakornok

- szerelem: Munkás Ildica iránt

- operai tilalom

sököts Pestre

4. válságkorszak

- visszhangtalan író

- nincs Micenásza

- haradágyi válság

oh → méltánytalan hörülőnycs, kérés jövedeleim

- vállás

5. önmagára találás

- Sziged → vidd ki magát, felfedezi a novella műfaját

tanulmányozza a viddi parasztokat

⇒ művészeti érth → megtalálja a saját hangját

6. visszatérés Pestre

- 1881-ben megjelenik novellás kötete „Tört nyugdíjak” címmel

- 1882-ben megjelenik novellás kötete „A jól polgárok” címmel

→ országos siker & elismerts → kivételes vállalkozás

2021.
12.14.

- elismertsék

- MTA tagja lenne
- Petőfi törvényszégi tagja
- Kisfaludy törvényszégi tagja
- politikai karrier → országgyűlési képviselő

7. az élete vége

- 1910-ben Pesten hal meg
(1910.05.28.)

8. leghíresebb regényei

- A bencső köntös
- Szent Péter esernyője
- A gávaldrák
- Bemterce osztoma
- A Noszty fia esete Tóth Marival

9. ördemei

- a magyar széppróza képviselője, kiadványai ismertek, elismerésekkel díjaztak

2026.
12.14.

10. olvasott mű : A néhai bárcing

a) műfaja : novella

- hiszperiumi műfaj
- rövid terjedelmű (rövid idő alatt zajló esemény)
- levis szereplő
- kevés helyszín
- váratlan, csattanás. zárás

b) cím = szimbolikus jelentés

„néhai“ + „bárcing“

(elhangz.) tisztta, ártatlan

archaios (=régi) aranyos hőstő Borishával
kifagyva,

ünnepélyes kritikus

5) Szerkezet

- 1) előírás (=expositio) = közeleg a vihar, napra a riakalau Bodorhoz.
- 2) hivatalos = Eltűnik a többi látta a rajta elő bárcinghez együtt
- 3) csökkenő hibontakozás = Baloldán hentesek az elhűtött ragyon hajthat; *
- 4) tetőpont (=hrisia) = Sós Pál is Borishoz találkozott, a férfi hanyi estéje
- 5) megoldás = Az igazság keiderül, a teljes körülözésük.

* Sós Pál uram eppen gyermeknőbbel valóban

III. (sohoni) Vitéz Mihály

(1443 - 1505 - 32 év)

1. jelentősége

- a magyar fehérkorona első, igazi, nagy hőttje
- tragikus sorsú alkotó, alai fiatalon hal meg
- saját kora nem ismer el kieltői zsenialitását, mivel gondolkozása meghaladja korát

2. életút

a) Családi háttér

- Debrecen
- szellemi központ
- Református Kollégium (tanulmányok)
 - 7-23 éves koráig
 - nyelvtelítésig (olasz, latin, francia, angol (german, német))
 - könyvtár → olassa a francia fehérkorona görög-
 - dolatait
 - váratlan befejezés: 1495. Martinovics-féle összeesküvés után tagjainak kirígrészt megvívta a Vörmezőn
 - vár → politikai álláspontjához
 - bizonyítékban résztvevő kiemelkedő

2025.

01.31

- Csaldó

apa: (sokonai förséf, borboly, seborros, 1486†)

anya: Jászregi Sára, néhánz anyai helyzet

b) 1499 - 1505

- vándorlások, önkeresés, önművelés

→ Øbirtos otthon, állás, jószegelém, mecenás

• szerelmi megalkotás: Vajda Julianna (verseiben Lilla)

→ gyárak komromi hereschedő lánya

→ Társadalom: ellenzéktől nem hizsadtak össze

- betegség

→ okai: - fizikai és mentális hibájuk

- barátja temetésén megfázik

→ tüdőgyulladásban meghal †

c)

• Saját lórábcra egyetlen versesítettsé sem jelent meg

• az utókorban feljederlik teljesítőt (Ady)

2025.

02.11

3. olvasott verse: A Reményhez

a) egy vers elemzésének a kiemelései:

1. a leletkori hővállantínyi 4. a versszabah vizsgálata

2. az alkotás línia

5. versstani jellemzők

3. a vers szerkezete

6. műfaj

2025.

02.11.

b) leletkérés

1803

- a polya befejező időszaka
- eltrajzi határok: családtörténet, minstelenesség, viszhangtalanság
- kiabrandult lelkiliakkötőben bocsánat = hattyúdal

c) sim

- a nagybetűs megszólítás → Reményhez
- ol: • megszemélyesített fogalom
- fizikai
- toldalék → kommunikáció helyzet
 - horroj fordul segélyhíressel
- allegorizáló versformára utal

(allegoria = összetett körülötti héj a vers alapja)

d) szerkezet

- szabddyosság = 4 hasonló versszak
- szabolytatás = a versszakok héjai = záró sorai hosszúság = minden sorban
- záratott lelkiliakkötöt sejtethet
- a hagyományosan szembeje meggy
- 1.vsz = több sor → szabolytatás
- a versszakok egymáshoz való viszonya (időnk, erzéken)

1. vsz.: jelen → 2. vsz.: régünk → 3. vsz.: körülünk → 4. vsz.: jövő

→ időszembeírás vers

2025.

02.11.4

1 vs 1: dia imbrändelt duh (elbasereditsy)

2 vsz: idill, boldogság

3 von: (Salddotschy, hinzugesetzen)

4 vissz: mindenről való elbírálat -> hatalmazás

Erstehungszeiten

! idő- és érték szembenítő vers !

e) verzerrzahlen

- 1. vsz. = felülete, nyitanya, herdeje a versnek
 - hosszú versmondat (4 sor)
 - negatívtól „Remény”
 - nem teljes az istenről vettetett hit pl. „való, család, örökségről latrod”
2025
 - 5-8. sorok: „vidékiugyal” (1-h → 5-8 ellentét)
02/14
 - metafora: ami Lilla töhibelésségére utal (eszményítés)
 - 9-12. sorok: zakkalról herdetek
 - a lírai én indulatos, szemrehányó
 - 13-16. sorok: „való maradj magadnak!”
 - erőteljes, elutasító jelzésű látás, teljes családtörökig
 - (családtörökig) → önszeggesztő „megcsalás” → „itt lenyújtsz szavadnak”
 - 2-3. vsz. = a lilek törzsrögzítése
 - ellentét
 - idő
 - pontatlós
 - „lilek”
 - hiányosság
 - hiányosság
 - földön: KERT → idők helyszíne (Biblia)
 - emberi önmegvalósítás helyszíne

1 vsz: liraimbóndult álb, elbeszedett sé

2 vsz: idill, boldogság

3 vsz: (s)alddottság, bátorosedés

4 vsz: mindenről való elbúcsúzás → frakciók

{ értelmezésbenítő

! idő- és értelmezésbenítő vers!

e) versszabó

- 1. vsz = felülvése, nyitónyelv, leírása a versnek
 - hosszú versmondat (4 sor)
 - megszűntetett „Reutny”
 - nem teljes az istenségekre vetett hit pl. „val, csalja, Áttesteségük hatásban”
 - 5-8. sorok: „változággal” (h-h → 5-8 ellentétek)
 - metafora: ami Lilla tökölhetességihez utal (eszményítés)
 - 9-12. sorok: zákokatott leírások
 - a lírai én indulatok, szemrehányás
 - 13-16. sorok: „Csak maradj magadnak!”
 - erőteljes, elutasító jelenségek, teljes (s)alddottság
 - (S)alddottság → önszürgösségi „megcsalás” → „Nincsenek szavadunk”
 - 2-3. vsz = a lilek talajrajza
 - idill
 - alliteráció
 - punctum
 - fő topoz: KERT → idill helyszíne (Biblia)
 - a lilek hivatalosan
 - a lilek hivatalosan
 - emberi önmegvalósítás helyszíne

2025
02. M.

- természeti biológia felválltata

- toposzok: fa, rönsz, pataki, nyár, télen, tavasz

fa: életmotivum, életbe megtartó erő

rönsz: virágmotivum → a szerelem hűsége

pataki: vízmotivum → tisztaság jelképe

évszaktársak: tavasz → igralás, remény (2. vsz.)

ellentét nyár → boldogság

télen → elniáltas

(3. vsz.)

- 3. vsz. stílus

• fohér, hónyörös

ellentét → visszalapcsolás a dühben

- h. vsz. = a vers zárása, finalija

- 1-h. sor: hidambránkolt lílekből elutasítja a segílyhirst

- kötőreres hangsúlyozás: "hagys el"

- teljes plakás hangsúlyozása

- 5-8. sor: halálraig megfogalmazása

a teljes (~~reménytelenség~~) (~~reménytelenség~~)

a teljes reménytelenség

(- 9-12. sor) -

- 15. sor: a békai 3 mesterparón: "Kedv, Remények, Lille!"

zárás
emelkedés

alhozási ^{békét} a szerelme utolsó
ambiciós ^{erős megnyugat} látás
tanulmánya (list...) ^{szerelemben} látás elszáll

1) versani jellemzések

- szabályos hézegtrinik (abab)
- hangszíbelítés → zeneisége, dallamosság

a vers tartalmában

- áthajlásos sorok = enjambement

- verselése = (sokonai) totalitánya

szimultán →

→ az adott vers időműféléhez is hangsúlyos (magyarázó)

verseléssel is olvasható

2) műfaja

- élegia

→ az alkotó körben a lírai műfajban az emberi mulandóságról, teljesen
az elminőségről ír beszédes, hagyományos hangsúlyt

L. I. 2025.
S. 03.04

IV. Kőlcsey Ferenc

1. születése

- 1490. 08. 08. Sződtemet (ma Románia)
- jómódú birtokbirtakos család

2. életútja

- gyermekkora, ifjúsága
 - Almosd
 - Kőlcsey család ösi birtoka
- horván árva lett
- himla
- jobb szemére meghaladt
- visszatérődő, gyenge fertődésű, sötét színű, hónapok hosszú nöft fel
- Debreceni Reformatus Kollégium
- 1496 - 1509 diák
- könyvtár iránti érdeklődés
- latin, francia, görög és német nyelvet is beszélte
- 1509-ben befektetett jogi tanulmányait
- 1510-ben Pestre utazott
 - joggyakorlat

3. pályaelőzetes

- első verset

- Karinthy Ferenc megbeszédi, valószínűsítve vele
- belső és iradalmi életbe
- nyelvújítási munkálom

a) vilenénye:

- fontosan idegen nyelvű művek lefordítása, ez is horzásával a magyar nyelv fjeldelések

- fontosabban a magyar nyelvű alkotások születése

b) művei:

- horai műveire a klasszikus stílus jegyei voltak jellemzőek
- később a reformkor → a romantika stílusban születtek alkotásai

4. politikai pálya (garázsba)

- 1812-től Almosdon, majd Cséhén (ma Szatmárcsehi) garázsba
- Pestre szeretett volna költözni
- öccse elhelyezése miatt a rohamával keleti gondoskodásra
- 1829-től algegyet, majd fölegegyet
- 1832-34 országgyűlési hivatal
- reformkörnyék segítette
- jobbágyok terheinek csökkentése
- hivatali szövetség
- magyar nyelv hivatalossá tételének ügye

1. 1825.
2. 03.04.
3.

- közeli tapasztalatai
- Országgyűlcsi Napló

5. visszavonulás, halála

- 1835-ös választásokban az maradványi párttól
- Kőrösy lemondott követi tisztségről
- Bicski az országos rendeltől cím beszedésben felhangzik el:
 - felszavainak valdaké: kezére és haslánás.
 - (az itta már szálkigye)
- karaktere:
 - gazdagítás
 - írás
 - ~~hatalmas~~ politikai
 - Wesselényi Miklós felügyeletei sorban eft elhatárolta a védelmet
- hirtelen, vörösben halt
- hivatalos út
 - szélesen vitatott, világból hírhít
 - megfázott
 - egyszeri betegeskedés
 - 1838. 08. 24.-én elhunyt Csehén

II Kőrösy Ferenc: Himnusz

1. cím vizsgálat

- műfajmegjelölő (Himnusz = önképzésre szánt, hizsiphoni latin nyelvű műfaj, Isten dicsőítése, magasításra felhasít fogalmaz meg)

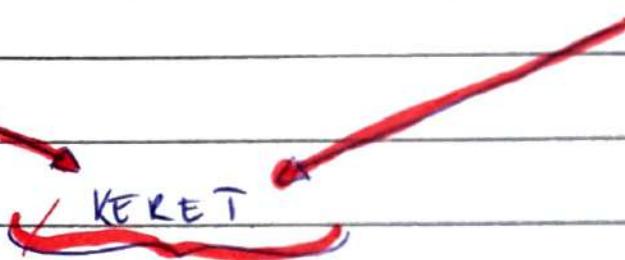
2. struktúra

- 8 db nyolcsoros, szabályos versszab.
- Istenhez való fordulás → 1. és 8. vers - ban
biz... 1. von.: 1. "Isten" → megrölistás
- 2. "alld meg" → felrólistás módn' ige
- 2. von.: 1. "színd meg" → felrólistás nödül' ige
- 2. "isten" → megrölistás
- időszakok: miatt, jelen, jövő
→ idő - es értékszembenítő alkotás feliratjai
- miatt 1) régimiatt: Isten ajándékba ↗
2) hosszimiatt: sorscsapások
- jelen, jövő: bizonytalan, belvízrajthál felü

2025.
03.24.

VERSSLAKOK

1. ✓ 2. ✓ 3. ✓ 4. ✓ 5. ✓ 6. ✓ 7. ✓ 8. ✓
Istenhez
való
fogász
diós
műlt
vereséghet
telje
bőzelomult
jelen
és
jövő
Istenhez
való
fogász

- hentes széhereth"
- szimmetrihus
- arányos

3. versszöveg elemzése

- Ált. 1. és 8. vers. = keret

a) felülete (1. vers.)

→ nyitásor : megszólítás és feladható módúról:
"Isten áldd meg"

→ Isten a nemzetet

- 3 db metafora {
1. "védő karral" = őrtáncos
 2. "jövedelmel" = életkedv
 3. "böseggel" = zölfet

→ 5-8. sorok = ismétlésessel a vers végén újra elhangz.

03.26

zavar → hangsúlyos

segélyhívás a bűnök
földszerszámra

b) zárdversszab (8-vs2)

→ inverzióval kezd, számod meg Isten

a hangulat leírása

→ a zárai felhasználás ismétlés; de soha hihetetlenül
nemzetjövöt jósol

• a miatt versszabai = 2-3 vsz, 4-5 vsz, 6 után féligr

a) 2-3 vsz = dicső miatt ihapei, Isten ajándelkai

I. 2 vsz = szíp hara "Kárpátok" Tisza "Duna"
 - birtongás - bőség alapjai
 - jó földrajzi - hereszdelem
 adottságok

Isten ajándelkai =
 a nemzeti jöltet alapjai

II. 3 vsz = a bor és a borsa ihapei a hereszdelem hatalm
 alapjai, melyek a magyarországi elkötelezettséget mutatják

L. 025
S. 03.24. b) h-5 vsz.: az elzölelhető ellentétek mintat, a közelmielt nemzeti vereségeit sorolja a lírai in
(biz.)

I. 4. vsz.: először szava: "Hajh" induláció (= hangsúlytelen váltás)
majd: "de" ellentétes kötés

Istennemzetekhez való viszonya megváltozik:

1. sorscsapásokhoz szűjt
2. húlső ellenségeket hindít vissza
"mongol" "török"
3. az eddig verhetetlen nemzet
"rabigálban" singlódiák

6-7. versszakok

→ a jelen ds a jóképű hípei

→ ellentétes hípek (országon belüli beliszerzőkön utal)

pl. + bercre hagy ds völgybe száll"
bercre → ell.

pl. + vörözön labirintál | s Gangteger fölette
vörözön → ell.

rómantikus szövetsételek → pusztaias hípei (!) \$?

→ ilyen negatív hípek után a jóképű reménytelen, bizonytalan

Vörösmarty Mihály

1. életrajz

- Pusztanyakéhen (ma Kápolnásnyék)
- 1800.12.01
- elszegényedett nemesi család
- apa: gazdasított egy grófi birtokon

2. tanulmányai

- Pusztanyakéhen tanult
- gimnáziumi osztályjai: Színefeketváros
- Pesten végezte
- 1814 Peresl családjához került nevelőjéhez
- Peresl Mihálytól is Mórahaláron és Pesten
- később legyendai tanácsadóként tanult
- tanítóskodás mellett az egyetemen filozófia, majd magánúton jogban tanulmányolt folytatott
- egyre inkább az irodalom felé fordult
- Peresl Etelkához írt verset
- hét évigbőn ügyvédeljük tárkezű
- 1824 megválasztották

2025
07.29.

3. pályázat

- Pestre költözött, hogy költői tehetőségeből elkerül meg
- első költeménye: Zalán futása (1825) eposz
- pesti irodában több ajánlatára 1828-tól részben már a Tudományos Gyűjtemény sorhelyszíni előadásaihoz

- 1836-ban a Kisfaludy Társaság egyik alapító tagja

- nevéhez fűződően az Athenaeum → a Figyelői könyvkiadóhoz

- magyar romantika irodalmában meghatározó alkotójának számonkérülésben

- verses epikai alkotásai közül:

- A bűvös Kund

- Szép Ikonha

- nevezeti sorhirdetései, rendületlen húszig parancsait megfogalmazó könyvei:

- Szörzat

- Gondolatai a könyvtárban

- szerelemes versei:

- Ábránd

- A merencibőrök

(stb.)

4. politikai szerepvállalása, magánélete

- 1848-ös elektben Wesselényi Miklós és Deák Ferenc barátjának, valamint a Völgyegyet elnökségi tagjának hivatalos ünnepségeiben Kossuth mellett állt
- Ellenzéki kör egyik alapítója
- ez az irodalom- és művészeti pártból egyesített adta ki Petőfi versait
- 1863-ban nősült meg
 - ~~Csajágh~~ Laura (Csajágh Laura)
 - 25 ével fiaival fejezte ki

5. 1848-49 forradalom, szabadságharc

- 1848.03.15-ét a Szabad sajtó alatt verővel hosszította
- előben az írban országgyűlési képviselő volt
- kisbirtokosként elhívta a hervadnyi Debrecenbe, Szigetre és Aradra

6. visszavonulása, halála

- bűncselekményben
- feladtta magát, de fülemtettek
- 1850-től függetlenségi tiszteletbeli szükségletekben a családjával
- "az anyagi gondolkodást, betegséggel, illír fajjalommal húzd
- többekben meghassonlókban hal meg 1855-ben
- keretében 20 000 ember volt néma tüntetésre volt
- in orszáthá önkényuralom ellen

III. Varshnityi Mihaly: Sezat

4. saccharite, chalcocite

1) china

- műfajnevezések (szöveg = nemzetheti fordulók ajánlás)

W Sicherheit

- ### • hereter > verheret

1. - 2. v. 52. 13. - 14. v. 52.

else⁴ ism. variability ism.

inversio = szövetségek

ido- és ötfelismerésben? az alhotolsban az elérte vettetőt.

a 3 időszak
előzetettsége
fenníl

jelen - milt - jörö^h

mint licensing

 himansu

- herzt f-2, vsz,

• 3-4. Var

10.-12. všz. bizonutalan

- S. v22 1-2. sov

→ disc a molt

2 alternativer diät - herstell

6. 4. 9.

(unzertüdißsägeli)

→ effizienter

erkenntnis

• 5. vsl. 3-h. 20r, 8. vsl.

→ a nemzet megtisztelése

- heret ^s 13:14. v.v.

→ megalomaniac

With real values

a milt eseményei
nem vásárhelyi bárbaráldah,
bárzai poldarának településén

műlt: 1., 2., 5. → 1-2. sor, 6., 4., 8., 9., 13., 14.

jelen: 3., 4., 5. → 3-4. sor, 8.

jövő: 10., 11., 12.

(f) a

c) a vero clemzise

† a heret

d) 1-2. vsz.

nyitás → 1-2. sor erősítési parancsot fogalmaz meg, a hars
is a nemzet iránti tisztelettel hűségre hívja fel
a figyelmet a librián. Ennek a gondolatnak
a nyomatahosszú hitejére a „rendültsént” n!

A magyarul megmondta, libertaliai az ön-
megorultó verstre, amelyet a librián E12
címűibben önmagához a nemzetekhez is fordult

— 3-4. sor: Az alkotás fő motívuma, az öltés a halál
hűl libertára, két metafora jellegben az
ölt heret (4. sor) a születőtől elhagyva a halált.
A „bírói” apollóniai a születés „sírok elhatárai” &
a halál metaforai

2025.

okt.

b) 13. versszabó

- szövetségesrel (inverszióval) kezd
- hangsúly a felszólítói módnak igére lenél: **újgy**
- 3-4. sorban gondolatok az élet-halál motívumával, az halál felé nyomatékosít a lírai dán: elhalál, hosszúval tahan

c) 2. és 14. versszabó

- szövegben ismétlés, mégis érthető hangsúlybeli különbség.
Ellentétes látás. A 2. vsz. a nyitás intenzitáció után az élet győzelmet, a beléretet líti erősít, míg a zárás a 13. vsz. baljós képei után a nemet jötöttet a halál felé húzza. A versszabó a szövegfelhangzás visszahódítása hangsúlyozza: **itt élned, halnad lell**

2. a dicső műlt (3-4. vsz.)

- történelmi visszapillantás

a) 3. vsz

- magasított kifejezésekkel rajzolja meg a dicső hármat
pl. szent verek, apaid

b) 4. vsz.

- történelmi híssök, személyek felvonultatása

pl. Árpád, Hunyad, Velence lezárható a nemet felvirágzásra

5. Vsz.

- a mutatott névvisz ("nif, itin") sorozatos ismétlésre nyomtatásból a simbólum elhalászhatatlanságát a nemzet fináléjára.

Ezzel bizonyítja a nemzet reprezentációjának szimbolikus hatalmát a magaslatban. A holtból illusztrálva a hűvelők fontosságát:

brosszú hárca

6. Vsz.

- a nemzet szívosságát, erősségét erjejt dicsérni a holtból. A veronalázók ellenére törekedniükkel összhangban a hűvelőkkel húzd a magasra a földihez visszatérésben.

7. Vsz.

- megszólítással egybekötött nyitány magasítás előtti hangfelvétellel. Felküldik a nemzet jövőbeli sorsának valósztási lehetségeit előtökkel húzva

3. a jövő esélyeinek

a) b. és g. versszakok

- a holtból bízik abban, hogy a nemzet sajátos személyiségeivel megvalósítja jövőjét egy boldogabb, békésebb útra fel. Viszont kártabba ismétlősek az előző versszak gondolatait. Ha írom metatextummal emeli ki a nemzet erényeit: is, erő, alkarat

v25.

4.

b) 10. versszak

- a hőltő hisz a sors igazságában. Ehhez a heresztagy ereje ad meg törökölő támászt.

c) 11. és 12. versszakok

- a jövő lelt alternatívája^{ja} csillan fel - „jobb hár” vagy „magasra” halál a nemzetközi történetben a vezet teljes eltanított jogosítja, amit nem felel meg, hanem meghibásolja őt meg a magyarság.

VII. Jókai Mór

I. életrajz

- 1825.02.18. Komárom
- német származású család (Johay)
- neve: Ásvány Jókai Márton Caugatóny vezetett
- születéséhez és otthoni élményei mintájára szolgáltak hasonlóbbi irataikhoz

I. gyermekévei, iskolai

- elmi isolált környezetben hozta
- kihűtőn rágott, versei is megfeleltek igen fiatal korában
- 12 évesen nagy testi-leiki megrázásokkal
- Edesapja halála
- Pécsi Református Kollégium
- irodalem ~~szeret~~ írati érdeklődése → önérváborító írás
- ~~szem~~ kezében török joghallgató
- Szentes barátosan Petőfi Színdarrell.

3. politikai pályához kötődő, elbűvölés 1849-ig

- elbűvölés: Hét hónapok (1846)
- elődöntőre, hogy írás lesz
- 1847-től Elektroléch című folyóirat szerkesztője
- Pilvax-hőr tagja
- felolvassa a Tizenhét pontot 1848. 03. 15-én
- Nemzeti Színház esti elbűvölése
- Laborfalvi Róza (nőnevezet)
- kevésbé felesége
- szabadságharc alatt újságíró, Kossuth kiadványai a fóberzsdahonlaján

4. irodalmi és közleti tevékenység 1850-től

- szabadságharc leverése után Sajó alámenyben buzdított
- Bükki legység, borzodi Tardosnában
- kevésbb felesége által látogatott menedékkel bűntetlenül visszatérhetett Pestre
- ikerháború során → győzelmi ikt
- nemzet mesemondóija
- német, francia fordítás → kincsökölő
- Francia józsaft, erzsébet királyné

- politikai élet, országgyűlési elnökei 30 évig
- Petőfi Társaság elnöke
- MTA tagja
- utazások
- kezéből munkahelyiségekben, kiadásban is megörökítette

5. elismertsé, megalapítása

- 1851-ben ünnepelte az ország 1000. születésnapját alkotói jubileumát
- minden születésnapján kiadott kiadvány
- 100 000 ft „neureti ajándékhoz” leopöt
- díjat kiáltottak ki
- felesége Lajosca után 13 ével meghalt (1899-ben)
- 20 éves Nagy-Bella született
- 1904.05.05-én hunyt el az Irodai Budapesten
- ezrek látogattak el utolsó látogatásra

8. osztály

2025.

09.25.

I. A Nyugat és Ady Endre

életrajz

1. a Nyugat

- irodalmi -művészeti folyóirat
- 1908. január 1-től 1961-ig
- neve: szimbolikus jelentésű
 - a nyugat-európai kultúrához való felzárkodásra utal
 - az elmaradt hazai viszonyok miatt

célja

- teret ad az eszmékhelyre, modern stílus irányzatban
- fiatal tehetséges írók - költök fellensek, tanulmányai
- címlapján embléma
- Mihai Eminescu az irodalmi tollal a keretben

életrajz

- jelentése: a művészet iránti ellátóberendezésre, hűtlenségre
- burkolat

2 Ady Endre élete

a) születés ideje és helye, szülei

- 1847-ben született Erdmischenten (ma Románia)
- Mesappa Ady Lőrinc → nemesi származásban ellenére paraszt sorban élt
- előszörösig Pásztor Mária → református pap leszármazottja volt

b) iskolai

- tanulmányait Erdmischenten kezdte
- Nagykárolyban → Zilahon folytatva
- szülei jogoskodás szolgálatban → visszaszerzhetni a család húrnemet
- 1896-ban beiratkozott a debreceni jogipárok akadémiajára
- később a pesti egyetem jogi karán tanult tovább

c) végzettségek, a Lónyi-címerben

- jogi tanulmányok helyett inkább az irodalom is az irányban vonzott
- először Debrecenben, majd Nagyváradon lett végzettsége
- 1903-ban Nagyváradon megismerte Dicső Ödönnek Brück Adellel
- szereleme tördöldépent a hőkörcsövében
- ez a tragédiát közel 10 évig tartotta
- Lónyi & Brück visszafele

225.

9.26.

- 1904-es évet Lédlával Párizsban töltötte
- 1905-ben lezárta a Budapesti Naplóval kölcsönözött kiadását
- többször visszatért Párizsba, a művészeti életben

d) verselőtetek, a Nyugat

- 1906: Új versek c. kötet

→ új kiadvány a magyar irodalom történetében

- kötöttsége az egyszerű irodalomhoz

→ saharcák, illusztrációk, ükítők

- 1904: Ver és arany

- 1908: Az Ildy sikeréhez

- 1909: Szereleim, kis szereleim

- 1911: ki látott engem?

...

- a Nyugat c. folyóiratnak a kiadója volt, időszakosan haladt haláláig

e) a Csinthia-szerelem, habarcsai

- 1911-től levelezett Bocza Bertával

→ 15-ben összeházasodtak

(Gacsinszka - Csinthia)

- előre írta Csinthia című művét Budapestre költözés előtt

→ Bocza Kastély

elhun

f) az utolsó évek

- halálaig megisztéte Ady Lelhet
 - egészége lehorvatosan romolt
 - Capkai alig vállalkozta versi hőszereit
 - 'Ah ota nem jelent meg hős tette'
 - mindenhol habárki debreceni
 - 1918-ban családodik állapota
- 1919.01.24-én hunyt el Budapesten
- erről miseltek el utolsó ütjük

bemutatni

2025.
11.21.

II. Radnóti Mihály (1909 - 1944)

a) élete

a) születési helye és ideje

- Budapest, 1909

- Glatter Mihály néven

- édesanyja és ihantestvér meghalt miatt elnevezett

b) iskolai

- elemi és középiskolai Budapesten

- egyetem Szegeden magyar-francia szakon

c) irodalmi indulása

- korai versér Ady és a Nyugat hatását mutatta

- első verseskötözet: Pogány höszöntő (1930)

- második: Vímodi párizsban érkez (1931)

d) magánéletről, a törkületben várhatóban

- halásság: 1934, Gyarmati Fanni

- magyar szerelmi lira gyöngyszerű

- 1935-ben tanári oklevelet

- zsidó származása miatt nem lephetőt alkot

- magántanári munkáiból, szerzői tiszteletdíjaihoz tilt

- jelentős költemény: Jóhálj csuk, halálra írt! (1936), Meredek ut (1938)

- Tajtakos Ig (1946), amely a halála után megjelent (postumusz) kötet

- halbuni alatti többnél ritkábban el minősítésekkel
- néhol finoman mintha embertelen megalakultással
- amikor örei hűt Arany János hőtötet találtak náluk, hűt hűt bűntetőtáborral szüjtötték
- így halbuni s ceneira miatt már nem jelenthetnek meg versen,
- ezért többnyire műfordításban állt
- d) halálának ideje és helye
 - utolsó holtanyját minősítésekkel halbuni töltötte
 - 1969. novemberben a gyermekház közeléi Abdalnáli törzsával együtt lelőtték
 - 1966-ban exhumálták holttestét
 - tömegsírban - halottjának zsebelben - megtalálták egy kochás noteszrébe írt utolsó versét is
 - pl. hőtökök ecclaga, Erdélytől menet
 - a noteszrébe írt versen hétköbb Boni notesz elnincs jelentek meg

2. Nem tudhatom (verselmez)

a) 1-10. sor : hitvallás a haraszeretetről

- a gyermekház felfedezése: „messzenegy” bőlcso
- összetartozás, gyökerek, élet: fa hasonlat
- Vörösvargy Szőzatainak a megidejése
- teljesítendő: „Itthon vagyok”, elérhetők sora

52. 2025.

11.21.

b) 11-28. sor: egy körzeteletbeli párbeszéd a lórai én és a pilotta között

- írvek felsorolhatatlan, hogy miért ne pusztitsa el a pilotta az országot
- ellenértékpárok
 - fentől török - lementőkkel
 - pusztítandó célpontok - a belső héjai
- személyes emlékek

c) 29-35. sor: a lórai én az egész magyarország kezében beszél

- nem lehet bűnös egy egész nép
- Kölcsön Miniszterelnök a megidézés:
 - „Hajh, de bűneink miatt / Gyűlt harag kebleiben.“

d) 36. sor: a lórai én védelmet hoz Istentől az emberi-ség számaival

- a védő és őr felleg héje a Gondviselő oltalmát jeleníti meg